

„Dialogai“: tarpkultūrinį bendravimą ir toleranciją kitoms tautoms propaguojanči paroda

Gertrūda Gulbinaitė

Vilniaus universitetas, Kauno fakultetas
Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas
E. paštas gertruda.gulbinaite@knf.stud.vu.lt

Evelina Senkevičiūtė

Vilniaus universitetas, Kauno fakultetas
Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas
E. paštas evelina.senkeviciute@knf.stud.vu.lt

Loreta Ulvydienė

Vilniaus universitetas, Kauno fakultetas
Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas
E. paštas loreta.ulvydiene@knf.vu.lt

Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje Kaune (Rotušės g. 28) nuo 2018 metų gruodžio 13 dienos iki 2019 metų vasario mėnesio vidurio veikė tapybos paroda „Dialogai“. Joje eksponuoti Lietuvoje apsigyvenusių užsienio menininkų Majd Kara (Sirija), Reiu Tüür (Estija) ir Peeter Krosmann (Estija) darbai.

Vilniaus universitetas – Erasmus+ DEMO projekto „Studijų programų kūrimas ir esamų atnaujinimas remiantis imigrantų gyvenimu bei atvejo analizėmis“ dalyvis

Vilniaus universitetas dalyvauja ERASMUS+ 2 bendradarbiavimo inovacijų ir keitimosi gerąja patirtimi tikslais gebėjimų stiprinimo projekte „Studijų programų kūrimas ir esamų atnaujinimas remiantis imigrantų gyvenimu bei atvejo analizėmis“ (angl. DEMO – Developing Modernized Curricula on Immigrants’ Lives in Israel). Projekto įgyvendinimo metu bus kuriami nauji ar atnaujinami jau esantys studijų moduliai, kuriuos visi projekte dalyvaujantys

universitetai integruos į savo universitetų studijų programas. Projekto vadovė – VU Kauno fakulteto Kalbų, literatūros ir vertimo studijų instituto profesorė dr. Loreta Ulvydienė – jungtis prie komandos pakvietė Socialinių mokslų ir taikomios informatikos instituto profesorę Virginiją Jurėnienę, doc. dr. Vytautą Rudžionį bei doktorantę Dovilę Balevičienę.

Kadangi vienas iš projekto tikslų – gerinti visuomenės požiūrį į migrantus, dėstytojos L. Ulvydienė ir V. Jurėnienė ėmėsi Izraelyje kuriamų modulių integravimo į „Meno vadybos“ programą.

DEMO projekto idėjas Lietuvoje entuziastingai pasitiko „Meno vadybos“ studijų programos magistrantės. Taip Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje Kaune (Rotušės g. 28) radosi tapybos paroda „Dialogai“, veikusi iki 2019 metų vasario. Joje eksponuoti Lietuvoje apsigyvenusių užsienio menininkų Majd Kara (Sirija), Reiu Tüür (Estija) ir Peeter Krosmann (Estija) darbai.

DEMO (Developing Modernized Curricula on Immigrants' Lives). Šiame projekte dalyvauja 10 aukštųjų mokslo įstaigų iš Izraelio, Vokietijos, Graikijos, Švedijos ir Lietuvos (Vilniaus universitetas). DEMO projektas nuo 2017-ųjų spalio įgyvendinamas bendrai su Ben Guriono universitetu Izraelyje (Ben Gurion University of the Negev), kuris yra projekto kordinatorius. Projekto partnerių konsorciame dalyvauja Hildelsheimo (Stiftung Universitat Hildelsheim) bei Triero (Universitat Trier) Vokietijos universitetų mokslininkai, Geteburgo (Goetborgs universitet) universiteto iš Švedijos tyrėjai, mokslininkai iš Tesalio universiteto Graikijoje (Panepistimio Thessalias), Jeruzalės Hebrajų universiteto (The Hebrew University of Jerusalem) akademinės bendruomenės atstovai, Bezalelio meno ir dizaino akademija Jeruzalėje (Bezalel Academy of Arts and Design), Gordono akademinio koledžo Haifoje, Izraelis (Gordon Academic College of Education) pedagoginis personalas, pedagoginis Sakhnino kolegijos mokytojų rengimo centras iš Haifos, Izraelio (The College of Sakhnin for Teacher Education) bei Rupino akademinio centro Izraelyje (Ruppin Academic Center) mokslininkai. Projekto pabaiga planuojama 2020 metų spalio mėnesį.

Kodėl paroda vadinasi „Dialogai“?

Įtempta šiandienos situacija, susijusi su migracija pasaulyje, kelia visuomenės susipriešinimą ir dažną nesusikalbėjimą. Bandant suvienyti, padaryti pasaulį draugiškesnį, menas yra ta kalba, kuri gali atlikti tarpkultūrinės komunikacijos funkciją. Šiame kontekste paroda „Dialogai“ buvo trijų užsienio menininkų, tapytojų, gyvenančių ir kuriančių Lietuvoje, prisistatymas mūsų visuomenei, kvietimas apmąstymams, bendrystei.

Pasak vienos iš parodos rengėjų, VU Kauno fakultete įgyvendinamos „Meno vadybos“ studijų programos studentės ir stiklo menininkės Irinos Peleckienės, „Dialogų“ tema šioje parodoje asiskleidžia trejopai. Pirmasis dialogas vyksta tarp mūsų – meno vadybininkų ir menininkų – ieškant sąlyčio taškų, būtinų šiandienos meno rinkoje. Antrajame dialoge kalba patys kūrėjai – estai Reiu Tuur ir Peter Krosman bei siras Madj Kara, – skirtingų patirčių, meno mokyklų, pasaulėžiūrų, bet tuo pačiu juos vienijančios meno srities – tapybos – atstovai profesionalai. Trečiasis dialogas – tarpkultūrinė Lietuvos, Estijos ir Sirijos komunikacija.

Žiūrovai, aplankę parodą, matydami darbus, juos lygindami ar prieštaraudami vienas kitam, rado ir daugiau temų tarpkultūriniam dialogams.

Tapytojai – imigrantai Lietuvoje

Reiu Tuur – Estijos meno akademijos alumnas (1998 d. baigęs grafikos spec.), Lietuvoje surengęs jau keturias parodas, o įvairius darbus eksponuojantis pasaulio galerijose: Niujorko, Talino, Rygos, Tartu ir kt. 1996–2002 m. Reiu įkūrė Nepriklausomą meno akademiją „Academia Grata“ (Pernu, Estija) ir buvo jos rektoriumi, o nuo 2018 m. dėsto Alytaus dailės mokykloje.

Dar vienas meno atstovas iš Estijos – Peeter Krosmann. Jis save vadina meilės imigrantu Lietuvoje. Daugiausiai žinomas kaip tradicinės tapybos žanrų, portreto ir peizažo, puoselėtojas, daug dirbantis iš natūros, litografijos ir grafičių meistras, komiksų autorius, pastaruoju metu atrandantis naujų išraiškos priemonių tapydamas ir piešdamas abstrakčias kompozicijas. Meninei parodai „Dialogai“ Peeter atrinko autoportretus pagrįsdamas, jog skirtingu gyvenimo laikotarpiu nutapyti autoportretai turėtų geriausiai reprezentuoti jį patį.

Majd Kara yra kilęs iš Homso miesto, įsikūrusio Sirijoje. Jis mokėsi Damasko universiteto Dailės fakultete 2008–2012 m. Trejus metus praleido Homse tapydamas, stebėdamas žmones, studijuodamas jų veidus, išraiškas, reakcijas. 2015 m. išvyko gyventi į Turkiją, kurioje toliau intensyviai užsiėmė tapyba. Nuo 2016 metų balandžio M. Kara persikėlė gyventi į Lietuvą, šiuo metu gyvena ir dirba Vilniuje. Majd yra surengęs dvi personalines parodas Sirijoje ir dvi Vilniuje.

Svečiai iš Estijos ambasados Lietuvoje ir atgarsiai iš pirmų lūpų

Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus darbuotojai pasidalino savo įžvalgomis, jog parodos atidarymas šioje erdvėje į muziejų atvedė daugiau lankytojų ir garbių svečių. Parodą aplankė ir delegacija iš Estijos ambasados Lietuvoje. „Paroda „Dialogai“ įnešė į muziejaus erdves naują temą visuomenės diskusijoms bei pažintį su naujais menininkais ir jų darbais. „Džiaugiamės užmezgę bendradarbiavimo ryšius su VU Kauno fakultetu bei meno vadybos studentėmis“, – teigė LMF muziejaus darbuotoja Kristina Kareniauskaitė.

VU Kauno fakulteto meno vadybos studentės, paklaustos apie sunkumus, su kuriais susidūrė rengdamos parodą, įvardijo du: didelė darbų gausa, susijusi su parodos atidarymu prieššventiniu laikotarpiu ir dialogas su grupiokėmis. „Visos kursio esame besisukančios kultūros ar meno srityje – ir tai yra viena priežastis, dėl kurios negalėčiau viso organizacinio proceso įvertinti 100 %, kitas sunkumas tas, kad mes visos dar tik susipažįstame, – pasakojo studentė Evelina Senkevičiūtė, – tačiau, nepaisant to, kad buvo ir šiokių tokių kliūčių, manau, kad parodos atidarymas tikrai pavyko.“